

Florin Ioniță
Florentina Leucuția
Marilena Lascăr
Liliana Paicu
Iulia Stînga

Limba și literatura română
Teste de parcurs pentru Evaluarea Națională 2021
Clasa a VIII-a

ediție revizuită
după modelul oficial elaborat de CNPEE,
conform programei de examen 2021

Cuprins

MODELE OFICIALE

- Modelul oficial de subiect pentru Evaluarea Națională 2021	6
- Baremul de evaluare și de notare	14

VARIANTE DE SUBIECTE PROPUSE

Testul 1	16
Testul 2.....	22
Testul 3.....	27
Testul 4	32
Testul 5.....	38
Testul 6.....	44
Testul 7.....	50
Testul 8.....	55
Testul 9	61
Testul 10	66
Testul 11	71
Testul 12	77
Testul 13	82
Testul 14	87
Testul 15	93
Testul 16	98

Testul 17	104
Testul 18	110
Testul 19	115
Testul 20	121
Testul 21	127
Testul 22	134
Testul 23	140
Testul 24	146
Testul 25	152
Testul 26	157
Testul 27	162
Testul 28	167
Testul 29	173
Testul 30	179
Testul 31	185
Testul 32	191
Testul 33	197
Testul 34	202
Testul 35	208
SOLUȚII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU VARIANTELE PROPUSE	214

TESTUL 1

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

Subiectul I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

TEXTUL 1

Budulea cel bătrân a venit însă la mine și era trist și nu zâmbea când vorbeam cu el.

Voiam să știu ce-l pune așa pe gânduri și l-am întrebat. El a răspuns că, iacă, nimic, numai fiindcă Huțu¹ învață franțuzește și nu-i vine deloc la socoteală, deoarece mai ales maică-sa e cam pusă pe gânduri văzându-l că stă mereu pe carte și vorbește singur, încât nimeni nu înțelege ce zice, dar mai ales se teme ca nu cumva învățătura cea multă să-i fie de oarecare greutate la minte, căci nu mai voiește să știe de părinții lui, ci stă mereu singur, iară când îl întrebi ceva, se uită uimit la tine și nu știe ce să răspundă, ba nici noaptea nu are tihnă, ci bolborosește prin somn, ceea ce nu seamănă deloc a bine.

Pe când mi le spunea aceste, Budulea era foarte trist. El suspină dar și urmă încă și mai trist:

— Noi avem șase capre și un țap. Ieri seară, Huțu umbla pe dinaintea casei și privea la stele. Maică-sa, fiind pusă pe gânduri, l-a întrebat ce caută. El a răspuns că cornul de capră. Atunci ea a venit speriată la mine și mi-a spus că Huțu caută cornul de capră prin văzduh. I-am zis să nu se sperie, fiindcă este un fel de stea care se cheamă Corn de Capră și pe aceea o caută Huțu.

Știam însă că nu prea e bine când omul caută, ca solomonarii², stelele pe cer; am ieșit și am zis: „Huțule, dragul taichii! ce cauți tu? caprele sunt legate de gard“. Le legasem ca să nu facă pagubă prin grădină, căci, fără doar și poate, capra e chipul diavolului. Huțu a tresărit, apoi a râs și a zis că e pe cer un corn de capră, prin care trece pământul, și ar voi să-l afle în care parte a cerului stă. Adicătelea, precum vezi, vorbea într-aiurea, deși-ți părea om în toată firea. Am zis dar: „Huțule, dragul taichii, ce vorbești? nu vezi tu că lumea e mare și că pământul stă locului!“ El a venit apoi și-a început să ne spună că pământul se învârte ca prâsnelul³ și dă mereu ocoale împrejurul soarelui, că soarele e mai mare decât luna, că luna e mai mică decât stelele: noi le lăsam toate pe voia lui, fiindcă vedeam că n-avem ce să-i facem. Ne spunea că toate aceste sunt prin cărți; noi ziceam că-l credem, deși știam că una ca asta nu se poate; dar ți-e milă când îl vezi pe om la nevoie⁴.

L-am lăsat pe Budulea cel bătrân să vorbească, deoarece era cu totul trist și nu mă înduram să-l supăr; în urmă i-am spus apoi că așa este cum zice Huțu, așa stă în cărți, afară de cornul de capră, despre care nu știam nimic.

Budulea s-a uitat atunci lung la mine, și se vede că nu știa: să mă creadă ori să râdă de mine?

Ioan Slavici, *Budulea Taichii*

TEXTUL 2

Dacă privim bolta cerească în timpul nopții, vom vedea cum obiectele de pe firmament⁵ (Soarele, Luna și celelalte stele fixate pe el ca pe o cortină) se mișcă încontinuu. Pornind de la premisa că Pământul este rotund și fix, vom deduce că această mișcare este de rotație în jurul Pământului. [...]

¹ Huțu – fiul lui Budulea.

² solomonar – cititor în stele, magician.

³ prâsnel – titirez.

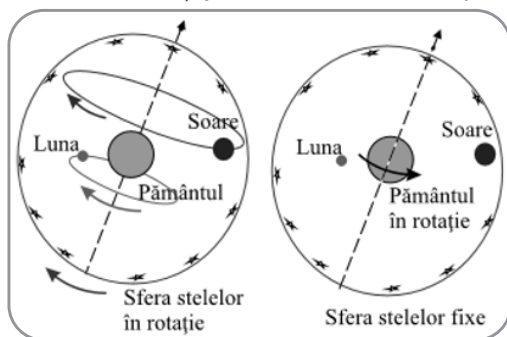
⁴ la nevoie – într-o situație grea, în dificultate.

⁵ firmament – cer, boltă cerească.

Situația este oarecum surprinzătoare. Avem trei tipuri de obiecte celeste (Soarele, Luna și stelele), care se învârt sincron¹ în jurul Pământului. De ce însă s-ar învârti sincron? Și de ce în jurul aceleiași axe, orientate înspre Steaua Polară? De ce aceste *coincidențe*?

Răspunsul pare natural astăzi. Astfel, este mult mai ușor să presupunem că Pământul se rotește zilnic în jurul axei sale, și atunci mișcarea zilnică a bolții cerești este doar relativă² (vezi imaginea 2). Pentru vechii greci însă, mobilitatea Pământului era o problemă serioasă de filosofie, așa încât ei n-au acceptat răspunsul atât de ușor.

La urma urmei, să ne imaginăm și noi că Pământul cu o rază de 6 000 km se rotește zilnic. Atunci, un corp de pe suprafața sa străbate în 24 de ore aproximativ 40 000 km, cam cât este circumferința Pământului. Aceasta înseamnă că viteza la suprafața Pământului este de ordinul a o mie și jumătate de kilometri pe oră. Simțim noi aceste viteze amețitoare? Nu! În plus, dacă

Imagina 2

A trebuit să vină Galileo Galilei (1564 – 1642) să afirme că totuși Pământul se învârtă în jurul axei sale. Soluția lui spune că piatra, odată lăsată să cadă liber de la câțiva metri înălțime, primește un impuls suplimentar în direcția de rotație a Pământului. Aceasta face ca piatra să pornească având viteză mare într-o mișcare paralelă cu Pământul, perfect *sincron* cu el, în așa fel încât nouă să nu ni se pară că ea rămâne în urmă în timpul căderii.

Cristian Presură, *Fizica povestită*

¹ *sincron* – în același timp, simultan.

² *mișcare relativă* – mișcare aparentă, care nu are loc cu adevărat.

A. Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textele date.

1. Notează numele a două corpuri cerești menționate în ambele texte.

2 puncte

2. Galileo Galilei este savantul care:

- a. a susținut primul că Pământul este rotund; c. a demonstrat primul orientarea axei Pământului spre Steaua Polară;
b. a calculat primul raza Pământului; d. a susținut că Pământul nu este imobil.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

Cuprins		
1	Începuturile astronomiei	15
1.	Limbajul naturii și limitele sale	15
2.	Forma Pământului	17
3.	Dimensiunea Pământului	18
4.	Mișcarea Pământului în jurul propriei axe	19
5.	Avantajul practic al stelelor fixe	20
6.	Dimensiunea Lunii	21
7.	Distanța de la Soare la Pământ	22
8.	Modelul lui Ptolemeu	23
9.	Sistemul lui Copernic	24
10.	Orbita eliptică a planetelor	25

Imagina 1. Fragment din cuprinsul cărții *Fizica povestită*

lăsăm o piatră să cadă de la o înălțime de câțiva metri, ea ar trebui să rămână în urmă, pentru că Pământul se învârtă *între timp* sub piatră. Lăsată să cadă de la 20 de metri, piatra ar atinge Pământul după aproximativ două secunde. În acest timp suprafața Pământului se deplasează cu aproximativ un kilometru și deci piatra ar atinge Pământul la un kilometru mai departe. Absurd, așa ceva nu se observă! [...]

Remarcați că acest din urmă argument este *fizic* și el se numără printre cele care au ținut Pământul imobil în modelele astronomilor mai mult de o mie de ani. [...]

3. Viteza mișcării de rotație a Pământului, exprimată în kilometri pe oră, este de ordinul:

- a. zecilor; c. miilor;
b. sutelor; d. zecilor de mii.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

4. Huțu este:

- a. fiul lui Budulea; c. elevul lui Budulea;
b. fratele lui Budulea; d. prietenul lui Budulea.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. 6 puncte

Enunțul	Corect	Incorect
a. Axa Pământului e orientată spre Soare.		
b. O rotație completă a Pământului în jurul axei sale durează 24 de ore.		
c. Vechii greci au demonstrat că Pământul este mobil.		
d. Părinții lui Huțu își încurajează fiul să studieze.		
e. Galileo Galilei este cel dintâi om de știință care a afirmat că Pământul se învâрте în jurul axei sale.		
f. Părinții lui Huțu sunt convinși de explicațiile fiului lor privind mișcarea corpurilor cerești.		

6. Transcrie:

6 puncte

a. din textul 1 un fragment care ilustrează vorbirea indirectă:

b. din textul 2 un fragment care ilustrează tiparul textual explicativ:

7. Prezintă, în cel puțin 30 de cuvinte, o legătură care se poate stabili la nivelul conținutului între cele două texte. 6 puncte

8. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, legătura dintre imaginile reproduse mai sus și textele date.

6 puncte

9. Asociază fragmentul din *Budulea Taichii* de Ioan Slavici cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 80 de cuvinte, o asemănare și o deosebire dintre acestea.

6 puncte

B. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează numărul literelor și numărul sunetelor din cuvintele subliniate în fragmentul de mai jos. 2 puncte

Aceasta înseamnă că viteza la suprafața Pământului este de ordinul a o mie și jumătate de kilometri pe oră.

2. Rescrie fragmentele de mai jos înlocuind locuțiunile subliniate cu sinonime ale acestora (cuvinte sau alte locuțiuni). **2 puncte**

a. „Maică-sa, fiind pusă pe gânduri, l-a întrebat ce caută.“

b. „...căci, fără doar și poate, capra e chipul diavolului.“

3. Scrie patru termeni din familia lexicală a cuvântului subliniat din enunțul „Aceasta face ca piatra să pornească.“ **4 puncte**

4. Transcrie verbele din fragmentul „și ar voi să-l afle în care parte a cerului stă“ și menționează modul fiecăruia. **6 puncte**

5. Menționează ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în fragmentul de mai jos și scrie două enunțuri în care aceste cuvinte să aibă altă valoare gramaticală (să fie o altă parte de vorbire), pe care să o menționezi. **6 puncte**

„...Pământul cu o rază de 6 000 km se rotește zilnic. Atunci, un corp de pe suprafața sa străbate în 24 de ore aproximativ 40 000 km...“

6. Scrie o frază alcătuită dintr-o propoziție principală cu subiect exprimat și o propoziție subordonată cu subiect neexprimat. **6 puncte**

7. Completează spațiile libere din textul de mai jos, reprezentând o explicație dintr-un manual, cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze. **6 puncte**

„Direcția de rotație este contrară _____ (*mișcare*) acelor de ceas dacă _____ (*a privi* – modul condițional-optativ, timpul prezent, persoana I, plural) planeta de deasupra _____ (Polul Nord).“

Geografie, manual pentru clasa a V-a, Editura Art Klett

Subiectul al II-lea**20 de puncte**

Scrie un text argumentativ de cel puțin 150 de cuvinte în care să-ți exprimi opinia, susținută cu două argumente, despre importanța cunoașterii fenomenelor cosmice pentru civilizația umană.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- **conținutul compunerii – 12 puncte;**
- **redactarea compunerii – 8 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudine gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.